

Інвестування розвитку житлово-комунального господарства

Юр'єва Т.П., Юр'єва С.Ю., Харківська національна академія міського господарства

Сучасний стан житлового господарства України характеризується як кризовий. Галузь охопила технічна та економічна криза.

Основні фонди підприємств житлово-комунального господарства знаходяться у критичному стані. Рівень зносу частини основних фондів перевищує 60%, капітального ремонту потребує кожен третій житловий будинок, в аварійному стані перебуває більше третини водопровідно-каналізаційних та теплових мереж, майже 30% теплових пунктів, понад 20% мостів та шляхопроводів, потребують заміни близько 40% насосного обладнання та котлів, 87% рухомого складу міського електричного транспорту, понад 20 тисяч ліфтів тощо.

Недосконалість системи управління ЖКГ, тарифна політика на ЖКП зумовили хронічну і постійно зростаючу збитковість підприємств, зростання дебіторської та кредиторської заборгованості. За підсумками роботи підприємств ЖКГ за 2008 рік збитки склали 1,6 млрд. грн., дебіторська заборгованість – 1,1 млрд. грн., а кредиторська – 9,4 млрд. грн.

Значна нестача власних і бюджетних фінансових ресурсів та їх неефективне розміщення, відсутність дієвого механізму залучення позабюджетних коштів не сприяють вирішенню завдань технічного переоснащення житлово-комунальних підприємств та розвитку комунальної інфраструктури.

В цих умовах для вирішення питання підвищення ефективності ЖКГ необхідно удосконалювати підходи до реформування галузі, розробки стратегічних планів розвитку, програм фінансового забезпечення їх виконання, приведення їх у відповідність із загальнодержавними пріоритетами, додержання ефективного використання бюджетних коштів під час реалізації державної політики, розроблення ефективних механізмів залучення позабюджетних коштів тощо.

На думку авторів, сьогодні в умовах фінансової кризи, особливо важно мати якісно розроблений, узгоджений з населенням міста стратегічний план (Програму) реформування та розвитку ЖКГ. Якість розробки такого стратегічного плану має визначатися наступними характеристиками:

- проведення глобального та детального аналізу сучасного стану ЖКГ відповідного суб'єкта (за підгалуззями);
- заходи щодо реконструкції систем водо-, теплопостачання та водовідведення, технічне переоснащення ЖКГ, скорочення питомих показників використання енергетичних і матеріальних ресурсів, необхідних для виробництва та надання ЖКП, у тому числі створення дієвого і прозорого механізму стимулювання використання альтернативних джерел енергії та видів палива;

- пропозиції розвитку (реконструкції системи) мають базуватися на новітніх інноваційних технологіях, враховувати вимоги енерго- та ресурсозбереження;
- проведення розрахунків має базуватися на відповідних нормативно-правових актах;
- пропозиції повинні мати оптимальні технічні рішення проблеми, економічно обґрунтовані;
- в планах мають бути узгодженими інтереси держави, суб'єктів господарювання та споживачів ЖКП;
- забезпечити широку суспільну підтримку виконання основних завдань у рамках реформи житлово-комунального господарства;
- зменшення до рівня експлуатаційної безпеки зношеність основних фондів у жилого-комунальній сфері та витрати і втрати під час виробництва та надання ЖКП;
- забезпечення поступового виведення з експлуатації аварійних житлових будинків та відбудову аварійних об'єктів комунального господарства на умовах фінансування з державного та місцевих бюджетів;
- забезпечення надання населенню житлово-комунальних послуг належної якості відповідно до вимог національних стандартів, гармонізованих з міжнародними або регіональними;
- забезпечення прозорості у реформуванні тарифної та цінової політики на ЖКП;
- забезпечення захисту прав споживачів, їх своєчасне інформування з питань своїх прав та обов'язків.

Якісне розроблення стратегічних планів сприяє їх успішному виконанню, бо чим точніші та детальніші розрахунки показників, тим менший ризик їх невиконання. Якість розробки стратегічних планів сприяє більш повному та надійному фінансовому забезпеченню їх виконання (асигнування з державного бюджету, інвестиції споживачів у разі впровадження автономного теплопостачання, тощо). Законом України «Про Загальнодержавну Програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009-2014 роки» передбачено, що фінансування Програми щодо реалізації інвестиційних проектів, у тому числі пілотних проектів у сфері ЖКГ, здійснюється і за рахунок державного бюджету шляхом цільового фінансування відібраних на конкурсній основі проектів. Кошти державного бюджету спрямовуються на реалізацію інвестиційних проектів з реконструкції та капремонту житлового фонду, систем централізованого тепло-, водопостачання та водовідведення, а також у сфері благоустрою і комунального обслуговування, розвитку міського електротранспорту та ін.